

## 047. Vierde groot Oostkapels dictee (auteur: Louis Kesteloo)

### Een oud volksspel

Het ringrijden behoort tot de oude volksspelen in Zeeland. Heden ten dage is het een folkloristisch evenement, waarbij de ruiters op ongezadelde paarden een kostuum met een oranje sjerp dragen of de menners in antiquarische sjezen in de klederdracht van de streek zijn gestoken.

Op Walcheren vindt het ringrijden onder meer plaats op pinksterdinsdag en op de derde donderdag in augustus. De deelnemers zijn enthousiaste boerenzoons en -dochters en sportieve plattelanders.

De ring met een diameter van plusminus veertig millimeter hangt zo hoog dat ruiter en paard er net onderdoor kunnen.

De doorgaans groen geverfde lans is op twee derde van de punt voorzien van een houten handbescherming.

Wie gefascineerd is door de Nederlandse volksspelen, kan het ringrijden in zijn originele, dorpse *élégance* bewonderen in Koudekerke, Grijskerke en andere Walcherse dorpen.

Het lijkt geen twijfel dat het ringrijden in zijn reglement herinneringen bewaart aan oude cultushandelingen en op één lijn is te stellen met het Scandinavische kransrijden, terwijl er ook allerlei ridderlijke elementen in bewaard zijn gebleven.

Zo maakte de triomfator, tegen wie men huizenhoog opzag, met zijn vrijster een ereronde langs het parcours. Een herinnering aan de riddertijd zien sommigen ook in het jouwen en in het curieuze 'grauw en blauw' roepen, een ongeëvenaarde kakofonie van stemmen. Men denkt hierbij aan de kleuren van de ridders, die in de middeleeuwen tijdens toernooien tegen elkaar in het strijdperk traden.

Nochtans is dit onzeker, omdat het slaken van deze kreten ook stereotiep verbonden is aan de koolzaadfooi en deswege geassocieerd wordt met agrarische rituelen. Het actief meedoen der omstanders gaf aan het ringrijden overigens wel een speciaal cachet.

Volgens een authentieke publicatie werd aan de eerste ringrijderij, die de Confrérie van (den) Sint-Joris in 1767 in Middelburg organiseerde, deelgenomen door coryfeeën van de hoogste aristocratie. De eerste prijs bestond uit een zilveren Sint-Jorisbeeld en een roodzijden lint, de tweede, respectievelijk derde prijs uit een zilveren hartsvanger met een witzijden lint en een paar zilveren rijsporen met een groenzijden lint.

Deze linten speelden toentertijd een significante rol in de Zeeuwse ringrijdersfolklore. Het was traditie dat, wanneer een ringrijder driemaal achtereen de ring had gestoken, de oppasser, of 'opperknecht van de(n) oppas' zoals hij in de ringrijdershiërarchie heette, zijn bandelier afdeed en deze de glorieuze winnaar opspeldde, zodat hij de honneurs van de

achttiende-eeuwse Zeeuwse juffers met intrigerende décolletés waarnam. Direct na dit ceremonieel tooide de oppasser zich met een nieuw lint voor de volgende ronde.

Met betrekking tot de technische aspecten van het ringrijden geldt als een wet van Meden en Perzen dat het niet is gepermitteerd op zadels met stijgbeugels te rijden. Voorts dient er voortdurend te worden gegaloppeerd, hetgeen met de zware Zeeuwse bonkige merries bij lange na niet meevalt.

Daarnaast is er de zorg voor de paarden. Teneinde pront voor den dag te komen worden zij bij het ochtendkrieken van stal gehaald, minutieus geroskamd en opgekalefaterd, waarna de manen en de staart prestigieus worden ingevlochten en versierd met allerlei laweit van bontgekleurde linten, roosjes van crêpepapier en guirlandes van snoffels. Snoffels zijn anjelieren, pronkbloemen die met hun exotische kleurenpracht bijdragen tot de verfraaiing van de intieme Zeeuwse boerentuintjes.

Als kunstbloemen in de meest feeëriekere creaties van goud- en zilverpapier zien we ze tussen roze, groene, blauwe en oranje linten in de manen van de glimmend geroste staatsiepaarden.

De meiboom werd bij het ringrijden de prijzenlat, waaraan de meest extraordinaire producten zoals een bagagedrager, een bloemenvaas en als primus inter pares een fietsband prijkten. Aan de prijzenlat diende één voorwerp te allen tijde gehandhaafd te blijven: de felbegeerde houten pollepel. In Nieuw- en Sint-Joosland rustte op deze prijs de verplichting om een rondje pollepel te geven. Gevuld met brandewijn of bessenjenever placht deze van mond tot mond te gaan, hetgeen de feestvreugde ten goede kwam en een attractieve afsluiting vormde van een welbestede dag.